

ועדת המשמעת מזהירה!
נבחן המעביר חומר עזר לרעהו
או רמז מילולי ייענש בחומרה

אוניברסיטת בר-אילן
הפקולטה למשפטים
התשע"ה, סמסטר ב', מועד ב
מס' קורס: 99-212-02

מבחן בדיני משפחה מרצה: פרופ' רות הלפרין-קדרי

יון יום 14/11

הנחיות

הבחינה מתקיימת במתכונת של חומר פתוח. משך הבחינה שלוש וחצי שעות. כתבו בקיצור ובתמציתיות, תוך הפנייה לאסמכתאות הרלבנטיות. הביעו עמדתכם/ן העצמאית בכל מקום בו המצב המשפטי אינו חד משמעי ובמיוחד בשאלות בהן הנכס/ן מתבקשים/ות במפורש לחוות דעתכם/ן. יש לכתוב על צד אחד של העמוד בלבד. אין לחרוג מעבר לשישה עמודים סך הכל. חריגה מעבר לאמור לא תיבדק. בהצלחה!

שאלה ראשונה (70%)

בעת ביקור בישראל במסגרת פרוייקט "תגלית" בשנת 2005, הכירה קריסטין, יהודיה אזרחית ותושבת ארה"ב, את מנחם, יהודי, אזרח ותושב ישראל. זו היתה אהבה ממבט ראשון, ולאחר מספר חודשי הכרות, נישאו בני הזוג כדמו"י (לאחר שנרשמו לנישואין במועצה הדתית במקום מגוריהם).

בני הזוג חיו בישראל, תחילה בשכירות, אך כשנה לאחר הנישואין, מת סבו של מנחם והוריש לו דירה בירושלים. בני הזוג התגוררו בדירה שהוריש הסב, אשר נרשמה על שם מנחם, וקריסטין אף השקיעה את חסכונוותיה מלפני הנישואין בשיפוצה. מנחם עבד כמוכר נעליים, ואילו קריסטין למדה עברית באולפן (אך לא הוציאה אזרחות ישראלית).

כ-3 שנים לאחר טקס הנישואין, החליטו בני הזוג לטוס לחו"ל, כיון שקריסטין התקבלה לתוכנית יוקרתית ללימוד מנהל עסקים בניו-יורק. בינתיים, הדירה בירושלים הושכרה, וכספי השכירות הוכנסו לחשבון המשותף של בני-הזוג בבנק בירושלים. בני הזוג התגוררו בניו-יורק, כאשר קריסטין עושה חיל בלימודיה, ומנחם מפרנס את בני הזוג בעבודה בעגלות בקניונים. עם תום לימודיה, ילדה קריסטין את בתם הבכורה של בני הזוג, נטלי (שהיום היא בת 5). מספר חודשים לאחר הלידה, קריסטין התקבלה לעבודה בחברה גדולה, ומנחם עזב את עבודתו על מנת להשקיע בגידולה של נטלי. כשנתיים לאחר מכן, נולד בנם השני של בני הזוג, דניאל (שהיום הוא בן 3).

עם השנים, קריסטין התקדמה בסולם הדרגות וצברה זכויות כלכליות, לרבות זכויות פנסיוניות, קופות תמלוגים וקרן השתלמות. בשנים הללו, מנחם לא עבד ונשאר בבית על מנת לדאוג לטיפוח הבית ולגידול הילדים. בני הזוג רכשו דירה במנהטן, שבה התגוררו, שני רכבים יוקרתיים, ובית נופש בהמפטונס, אשר נרשם על שם קריסטין, ובני הזוג יצאו אליו לחופשות מדי קיץ. בני הזוג הקפידו לבקר כל חג פסח בישראל על מנת לבלות את ליל הסדר עם הוריו של מנחם.

נישואין
כמה
לשאלה?

3' כג
ג' חל

נל-5
3' חל

1 - כבי"ר פסי'נ'א
- ז'ס'י' חל'ו'י'
- ז'ר'ן כ'ס'ל'ג'י'ר

- 3' ר'ת' ג'ז'נ'ה'ן
- 2' כ'כ'י'ר
- ג' - י'ר'ח

תביעה זיהוי
כנסה

לשאלות
לנינויות יצוי
לנינויות יצוי

כנסה
לשאלות
לנינויות יצוי
לנינויות יצוי

היכב
חסכ
כד' צ' ר

ב' א' צ' יג
ב' א' צ' י'

כעבור כ-7 שנים מיום שעברו בני הזוג לניו-יורק, הרגיש מנחם כי הוא מיצה את שהותו שם והוא מעוניין לחזור לגור בישראל. קריסטין סירבה לעזוב את ניו-יורק ובין בני הזוג התנהלו ריבים רבים בעניין. בעת הביקור השנתי של המשפחה בישראל בחג הפסח, הגיש מנחם תביעת גירושין בבית-הדין הרבני, שכתב בה: "אני מבקש להתגרש מאשתי, כי היא לא מעוניינת לשוב עמי לישראל. אני כורך לתביעה משמורת, מזונות ילדים, מזונות אישה ורכוש: את הדירה במנהטן, בית הנופש בהמפטונס, ושני הרכבים שלנו."

ג' א'
א' א' צ' י'
ב' א' צ' י'

קריסטין קיבלה את כתבי התביעה, הגיעה לדיון שזומנה אליו לבית הדין הרבני, כאשר היא אינה מיוצגת על ידי עורך דין, וטענה כי היא אינה מקבלת את סמכותו.

בית הדין, בהרכב של שני דיינים, פסק: "לבית הדין הסמכות לדון בכלל הסוגיות. דיון נוסף בסוגיה יתקיים בעוד חצי שנה. בית הדין מוציא צו עיכוב יציאה מן הארץ נגד האשה עד לתום הדיונים".

ל' א' י' צ' י'

כעבור יומיים, הגישה קריסטין תביעה לבית המשפט לענייני משפחה בדבר חלוקת הרכוש, מזונות אשה, משמורת, חינוך ומזונות ילדים.

דונו בכל ההיבטים העולים מן האירועון, לרבות התייחסות לסמכויות הערכאות ודיון מהותי בזכויות הצדדים. בססו קביעתכם על חקיקה ופסיקה רלוונטיות.

תביעה אכיף לשל
כנסה
לנינויות יצוי
לנינויות יצוי

שאלה שנייה (30%)

הצעת חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) (תיקון) – סמכות שיפוט בהסכמה בעניין אזרחי), התשע"ג–2013

1. תיקון שם החוק
בחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) התשי"ג–1953 (להלן – החוק העיקרי), בשם החוק, המילים "נישואין גירושין" – יימחקו.

2. בתיקון סעיף 9
בסעיף 9 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "א)" ואחריו יבוא:

"(ב) בלי לגרוע מסמכויותיו של בית דין רבני על פי כל דין, הסכימו צדדים להסכם בענייני משפחה כי לבית דין רבני תהיה סמכות שיפוט בתובענה שעילתה באותו הסכם, לרבות תובענה כאמור שעניינה אכיפת ההסכם, ביטולו, שינויו, תוצאות הפרתו או פרשנותו, תהא לבית הדין הרבני סמכות שיפוט באותה תובענה."

"סמכות שיפוט
בהסכמה בעניין
אזרחי

"עניין אזרחי" – עניין שאינו אחד מאלה:

- (1) עניין פלילי;
 - (2) עניין מינהלי, כהגדרתו בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000;
 - (3) עניין אחר שבסמכותו של בית משפט לעניינים מינהליים או שבסמכותו של בית המשפט העליון בשבתו כבג"צ.
- (ב) לבית דין רבני תהיה סמכות שיפוט בעניין אזרחי, או בעניין שהוא דתי במהותו ובלבד שמתקיימים שניים אלה:

- (1) כל הצדדים הנוגעים בדבר הביעו בכתב את הסכמתם לכך;
- (2) אחד הצדדים הנוגעים בדבר לפחות הוא יהודי;

(ו) בעניין שהובא בפני בית הדין בהתאם לסעיף זה רשאי בית הדין לדון ולפסוק לפי דין תורה.

(ז) אין בהוראות סעיף זה כדי לפגוע בהוראות סעיף 13 (ב) לחוק יחסי ממון, התשל"ג-1973 ובהוראות סעיף 7 לחוק שיווי זכויות האישה, התשי"א-1951.

תובענה שעילתה
בהסכם שאושר או
בפסק דין

ב.9. לבית דין רבני תהיה סמכות שיפוט בתובענה שעילתה בהסכם שאושר על ידי בית הדין או בפסק דין שניתן על ידו, לרבות תובענה כאמור שעניינה אכיפת ההסכם או פסק הדין, ביטולו, שינויו, תוצאות הפרתו או פרשנותו."

הסבירו את הצעת החוק הנ"ל.

תארו כיצד הצעת החוק משתלבת עם המצב הקיים כיום.

עמדו על היתרונות והחסרונות של הצעת החוק והסבירו את השפעתה הפוטנציאלית על אזרחי מדינת ישראל.

בתשובתכם התייחסו לחקיקה ופסיקה רלוונטיות, וכן לשיקולי מדיניות.